

Wykaz skrótów
Przedmowa

ROZDZIAŁ I. GENEZA I ROZWÓJ PROCESÓW INTEGRACYJNYCH W EUROPIE PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ (Tomasz Sieniow)

1. Uwagi ogólne
2. Podłoże procesów integracyjnych w Europie po II wojnie światowej
3. Traktaty założycielskie
 1. Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali
 2. Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą
 3. Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej
4. Teorie integracji europejskiej
5. Podstawy integracji gospodarczej we Wspólnotach Europejskich
6. Próby integracji politycznej i militarnej państw zachodnioeuropejskich
7. Pogłębianie integracji europejskiej w latach 1957-1992
 1. Uwagi ogólne
 2. Traktat o fuzji
 3. Rozwój integracji w sferze politycznej w latach 60-tych i 70-tych XX wieku
 4. Rola Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w tworzeniu wspólnotowego systemu prawnego
 5. Jednolity Akt Europejski
 6. Współpraca w ramach Schengen
 8. Traktat z Maastricht
 1. Unia Europejska jako kolejny etap tworzenia coraz ściślejszego związku między narodami Europy
 2. Struktura Unii Europejskiej
 3. Zmiany w prawie materialnym
 4. Zmiany instytucjonalne
 9. Traktat Amsterdamski
 1. Uwagi ogólne
 2. Zmiany w prawie materialnym
 3. Zmiany instytucjonalne
 10. Traktat Nicejski
 1. Uwagi ogólne
 2. Podstawowe zmiany
 11. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
 12. Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy
 13. Traktat Reformujący
 14. Poszerzanie integracji europejskiej
 1. Uwagi ogólne
 2. Etapy rozwoju integracji europejskiej
 3. Perspektywa dalszego rozwoju terytorialnego Unii Europejskiej
 15. Droga Polski do pełnej integracji z Unią Europejską

Pytania kontrolne

Literatura

Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ II. PODSTAWY PRAWNE UNII EUROPEJSKIEJ (Paweł Gilowski)

1. Traktaty założycielskie Unii Europejskiej

1. Ustanowienie Unii Europejskiej. Ramy czasowe i terytorialne
2. Relacje między traktatami założycielskimi. Traktaty założycielskie jako elementy systemu traktatowego
3. Zawarcie i zmiana traktatów założycielskich
4. Charakter prawny traktatów założycielskich Unii Europejskiej
5. Wykładnia traktatów założycielskich
2. Struktura Unii Europejskiej
 1. Trzy filary Unii Europejskiej i ich geneza
 2. Charakter pierwszego filara Unii Europejskiej. Metoda wspólnotowa
 3. Charakter drugiego i trzeciego filara Unii Europejskiej. Metoda międzyrządowa i jej ewolucja w trzecim filarze
 4. Instytucje prawne stanowiące o jedności Unii Europejskiej
3. Członkostwo państwa w Unii Europejskiej
 1. Przestanki nabycia członkostwa
 2. Procedura nabycia członkostwa
 3. Traktat akcesyjny
 4. Ustanie członkostwa państwa w Unii Europejskiej
4. Cele i zadania Unii Europejskiej
 1. Intencje państw-stron. Preambuły traktatów
 2. Cele Unii Europejskiej
5. Ramy instytucjonalne Unii Europejskiej
 1. Zasada jednolitych ram instytucjonalnych
 2. Instytucja wzmocnionej współpracy
6. Zasady podstawowe Unii Europejskiej
 1. Wyróżnienie zasad podstawowych. Znaczenie polityczne i prawne art. 6 TUE
 2. Zasada wolności
 3. Zasada równości
 4. Zasady ustrojowe Unii Europejskiej
 5. Pozostałe zasady wynikające z art. 1-3 TUE
7. Zasada poszanowania tożsamości narodowych państw członkowskich
 1. Definicja zasady
 2. Dwa aspekty zasady poszanowania tożsamości narodowej
 3. Poszanowanie tożsamości narodowej a cele Unii i tożsamość europejska
8. Charakter prawny Unii Europejskiej
 1. Ponadnarodowy charakter Unii Europejskiej (Wspólnot Europejskich)
 3. Problem definicji Unii Europejskiej

Pytania kontrolne

Podstawowa literatura Podstawowe orzeczenia

ROZDZIAŁ III. INSTYTUCJE (Paweł Wojtasik)

1. Wprowadzenie
2. Parlament Europejski
 1. Wprowadzenie
 2. Skład
 3. Struktura
 4. Kompetencje
 5. Tryb funkcjonowania
3. Rada Europejska
 1. Wprowadzenie
 2. Skład i organizacja
 3. Kompetencje
 4. Rada Unii Europejskiej
 1. Wprowadzenie
 2. Skład i organizacja
 3. Podejmowanie decyzji
 4. Kompetencje
 5. Organy pomocnicze i administracja
5. Komisja Europejska
 1. Wprowadzenie
 2. Skład i organizacja
 3. Tryb funkcjonowania
 4. Kompetencje
 5. Administracja
6. Instytucje sądowe Unii Europejskiej (Edyta Krzysztofik)
 1. Wprowadzenie
 2. Europejski Trybunał Sprawiedliwości
 3. Sąd Pierwszej Instancji
 4. Izby sądowe
 5. Sąd ds. Służby Publicznej
 6. Procedura orzekania
 7. Trybunał Obrachunkowy
 1. Wprowadzenie
 2. Skład
 3. Struktura i tryb funkcjonowania
 4. Kompetencje
8. Komitety Doradcze Unii Europejskiej
 1. Wprowadzenie
 2. Komitet Ekonomiczno-Społeczny
 3. Komitet Regionów
9. Organy finansowe Unii Europejskiej
 1. Europejski Bank Inwestycyjny
 2. Europejski Bank Centralny
10. Urzędy i agencje Unii Europejskiej
 1. Wprowadzenie

- 2. Struktura i tryb funkcjonowania
- 3. Rodzaje agencji
- Pytania kontrolne
- Podstawowa literatura
- Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ IV. ŹRÓDŁA PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ (Anna Szachon)

- 1. Pojęcie i klasyfikacja źródeł prawa Unii Europejskiej
- 2. Hierarchia źródeł prawa Unii Europejskiej
- 3. Acquis communautaire
- 4. Prawo pierwotne
- 5. Prawo pochodne
 - 1. Uwagi wprowadzające
 - 2. Rozporządzenia
 - 3. Dyrektywy
 - 4. Decyzje
- 5. Akty prawa pochodnego w II filarze
- 6. Akty prawa pochodnego w III filarze
- 7. Niewiążące akty prawa pochodnego
- 6. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i zasady prawa
- 7. Umowy międzynarodowe
- Pytania kontrolne
- Podstawowa literatura
- Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ V. TWORZENIE PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ (Anna Szachon)

- 1. Metoda wspólnotowa
- 2. Zasady tworzenia prawa Unii Europejskiej
- 3. Wybór podstawy prawnej i rodzaju aktu prawnego
- 4. Procedury legislacyjne
 - 1. Uwagi wprowadzające
 - 2. Tradycyjna procedura konsultacyjna
 - 3. Procedura współpracy
 - 4. Procedura zgody
 - 5. Samodzielnie uchwalenie aktu przez Radę
 - 6. Procedury komitologii
 - 7. Procedura współdecydowania
- 5. Procedura budżetowa
- 6. Tworzenie prawa w II i III filarze
- 7. Procedura zawierania umów międzynarodowych
 - 1. Procedura zawierania umów międzynarodowych przez Wspólnoty Europejskie w I filarze
 - 2. Procedura zawierania umów międzynarodowych przez Unię Europejską w II i III filarze
- Pytania kontrolne

Podstawowa literatura

Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ VI. ZASADY STOSOWANIA PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ (Paweł Gilowski)

1. Autonomia prawa wspólnotowego a zasady jego stosowania
2. Zasada bezpośredniego skutku prawa wspólnotowego
 1. Proklamacja zasady w wyroku Van Gend. Warunki skutku bezpośredniego normy prawa wspólnotowego
 2. Bezpośrednie obowiązywanie, stosowanie i skutek. Wyjaśnienia terminologiczne
 3. Skutek bezpośredni wertykalny i horyzontalny
 4. Szczególne problemy skutku bezpośredniego przepisów prawa wspólnotowego według poszczególnych źródeł prawa
3. Zasada pierwszeństwa stosowania prawa wspólnotowego
4. Zasada pośredniego skutku prawa wspólnotowego
5. Zasady stosowania prawa wspólnotowego a obowiązki państw wynikające z zasady lojalnej współpracy
6. Zasady stosowania niewspólnotowego prawa Unii Europejskiej

Pytania kontrolne

Podstawowa literatura

Podstawowe orzeczenia

ROZDZIAŁ VII. SYSTEM OCHRONY PRAWNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ (Edyta Krzysztofik)

1. Wprowadzenie
2. Wspólnotowa kontrola wykonywania prawa wspólnotowego
 1. Uwagi ogólne
 2. Skarga o niewykonanie zobowiązań traktatowych przez państwa członkowskie
 3. Skarga o stwierdzenie nieważności aktu prawa wspólnotowego
 4. Zarzut bezprawności
 5. Skarga na bezczynność instytucji wspólnotowych
 6. Skarga odszkodowawcza
3. Pozycja sądów krajowych we wspólnotowym systemie wymiaru sprawiedliwości
 1. Uwagi ogólne
 2. Współpraca sądów krajowych i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości - pytanie prejudycjalne
 3. Zasada autonomii proceduralnej
 4. Odpowiedzialność odszkodowawcza państw członkowskich

Pytania kontrolne

Podstawowa literatura

Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ VIII. OCHRONA PRAW I WOLNOŚCI JEDNOSTEK W UNII EUROPEJSKIEJ (Tomasz Sieniow)

1. Uwagi ogólne
2. Ochrona praw podstawowych w prawie wspólnotowym i prawie Unii Europejskiej

1. Ewolucja podejścia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości do ochrony praw podstawowych
2. Traktatowe podstawy ochrony praw podstawowych
3. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej jako próba stworzenia katalogu chronionych praw i wolności
4. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
3. Obywatelstwo Unii Europejskiej
 1. Pojęcie obywatelstwa Unii Europejskiej
 2. Prawo do swobodnego poruszania się i pobytu na obszarze państw członkowskich
 3. Prawa wyborcze
 4. Opieka dyplomatyczna i konsularna
 5. Prawa obywateli w kontaktach z instytucjami Unii Europejskiej
4. Status Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w prawie Unii Europejskiej
- Pytania kontrolne
- Wybór podstawowej literatury
- Wykaz podstawowych orzeczeń

ROZDZIAŁ IX. SWOBODY I POLITYKI UNII EUROPEJSKIEJ (Artur Kuś)

1. Wprowadzenie
2. Swoboda przepływu towarów
 1. Uwagi ogólne
 2. Pojęcie unii celnej i obszaru celnego Wspólnoty Europejskiej
 3. Pojęcie towaru i reguły pochodzenia towarów
 4. Zakaz stosowania ceł i opłat o skutku równoważnym do ceł
 5. Zakaz opodatkowania dyskryminacyjnego
 6. Zakaz wprowadzania ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym do ograniczeń ilościowych
 7. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu towarów
3. Swoboda przepływu osób
 1. Uwagi ogólne i podstawowe pojęcia
 2. Zakres podmiotowy
 3. Zakaz ograniczeń swobody migracji ze względu na obywatelstwo
 4. Uprawnienia osób migrujących
 5. Ograniczenia swobody przemieszczania się pracowników
 6. Ograniczenie dostępu do zatrudnienia w administracji publicznej
 7. Sytuacja rodzin pracowników migrujących
4. Swoboda przedsiębiorczości
 1. Uwagi ogólne i podstawowe pojęcia
 2. Ograniczenia swobody przedsiębiorczości
 3. Zasada wzajemnego uznawania kwalifikacji
 4. Spółki
 5. Swoboda świadczenia usług
 1. Uwagi ogólne i pojęcie usługi
 2. Zakres podmiotowy

3. Zakres przedmiotowy

4. Dozwolone wyłączenia i ograniczenia

6. Swoboda przepływu kapitału i płatności

1. Uwagi ogólne i podstawowe pojęcia

2. Istota swobody przepływu kapitału i płatności

3. Dopuszczalne ograniczenia swobody przepływu kapitału i płatności

7. Wspólne Polityki Unii Europejskiej

1. Wspólna Polityka Handlowa

2. Wspólna Polityka Rolna

3. Wspólna Polityka Transportowa

8. Zwykłe polityki Unii Europejskiej

Pytania kontrolne

Podstawowa literatura

Wykaz podstawowych orzeczeń